کوردستان نێت
KURDISTAN NET
ڕۆژنامەیەکی ئەلەکترۆنی ڕۆژانەی گشتی سەربەخۆی کوردییە
www.kurdistannet.org
بەکاتی ناوەندی ئەوروپا 12-12-2007 22:51

لە هونەرەوە بۆ تیرۆر* ... عومەر جەلال

Omerjelal@yahoo.com

سەرم ببڕە ئا ئەو سەرەم ببڕە
لەسەر ئەم ڕێیەبمنێژە
(لە فۆلکلۆری کوردییەوە)

پار ساڵ گروپێکی میوزکی ئەمریکی هەستان بەکلیپ کردنی گۆرانییەك کە هۆنراوەی ئەو گۆرانییە هێرشێکی گەورەی تێدابوو بۆ دژایەتی عەرەب وئاماژەی دەکرد بە کوشتن و لەناوبردن بە تایبەتی دڵدانەوەی هێزەکانی ئەمریکابوو لە عێراقدا کە چۆن ئیش لسەر کوشتن و لە ناوبردنی هاوڵاتی چەکدار و سڤیلی عێراقی بکەن کە ئەمە خۆی لە خۆی دا هەڵایەکی گەورەی نایەوە لە نێوەندی ئەمریکا و ڕۆژهەڵاتی نێوەڕاست و ڕووبەڕووی ڕەخنە بوونەوە کە بەوەناسرا ئەم گروپە درێژکردنەوەی تیرۆرە و بانگەشەی ناشرین کردنی ئینسان دەکات، ئەمە لە ساتێکدایە کەهەر ماوەیەك لە مەوپێش لەیەکێك لەژمارەکانی ڕۆژنامەی (شەرق ئەلئەوسەت) کورتەیەك لەنوسراوی کۆمەڵێك هۆنراوەی سەربازە ئەمریکییەکان بڵاوبووەوە کەباس لە چەندین غەم و وەڕسی و تەنیای و ترسی پەلامارەکانی چەکدارەکان دەکەن و بەچەند کۆپلە شیعرێك ئەو ڕووداوانە دەنووسنەوە و لەهەندێك دێڕدا ئاماژەیان بە تیرۆر و کوشتن کردووە.

هونەر و ئەدەب ئەو دوو چەمکەن کە هێند مەبەستیان بەختەوەرەییە بۆ مرۆڤ نیو هێند مەبەستیان گەڕاندنەوە و ڕازاندنەوەی چەمکی تیرۆر نییە، دەسەڵاتی دیکتاتۆر ئەو دەسەڵاتەیە کە بوارەکانی هونەر و ئەدەب قۆرخ دەکەن بۆ ناشرین کردنی لێبووردەی و پێکەوە ژیان بە ئایدیۆلۆژیانە ڕەهەندی ئەدەب و هونەر پاوان دەکەن بۆ شاردنەوەی دیوە شاراوەکانی تیرۆر و کوشتن،

وەلێ کێشە لەوەدایە ئەو نووسەر و هونەرمەندانە بەهەر هۆکارێك بێت ئەفراندنەکەیان دەفرۆشن بە دەسەڵاتێك کە تەمەنی ئەو تێکستانە لەسەر تەمەنی ئەو دەسەڵاتە دەوەستێت. لە مێژووی مرۆڤایەتیدا هەر لەسەردەمی پێش زایینەوە تا هەنووکە بەسەدەها هونەرمەند و نووسەر ڕۆڵی نێگەتیڤیان بینییوە لە درێژکردنەوەی ناکۆکییە ئیتنی و ڕەنگ و دەنگە جیاوەزەکان، گروپگەلێك لە سپی پێستەکان هونەر و نووسینەکانیان تایبەت دەکرد بۆ دژایەتی ڕەش پێستەکان و بە پێچەوانەشەوە لە هونەر و ئەدەبدا دەبینرا ئەمە لە لایەك و دژایەتی کردنی نێوانی ئاینەکان و جەنگی بەردەوامیان لە لایەکی دی. ئەو قەڵەمانە تا هەنووکە نەفرەت دەکرێت کەدەیان نووسی بۆ بەعسیزم و نازییەت و فاشیەت.

مێژووی شۆڕشەکان لێوان لێو بوون لە سروودی نیشتمانی و قەشەنگ کردنی هەستی نیشتمانی و تەنانەت زۆسات دەگاتە ئەو دۆخەی جەنگاوەرەکان لەژێر کاریگەری ئەو نووسینانەدا گیانی خۆیان بەخت بکەن زۆرتر لە سەردەمی شاعیرە بەرەنگارییەکانەوە وەك فۆرمێك دەبینرا، ڕەهەندەکانی هونەریش بە تایبەت هونەری گۆرانی وتن زۆرجار لەکاتی جەنگەکاندا نمایش دەکرا و کاریگەری گەورەی دەبووە لەسەر گوێبیستەکانی و ڕەنگدانەوەی دەبوو لە بوونی ئەو مرۆڤانەدا، گەورەترین هەڵەی کۆمەڵگەی سست و گەندەڵ ئەوەیە کە خاوەنی ئەدەب و هۆنەری تایبەتی خۆی نەبێت یان بەمانەیەکی دی ئەدەب و هونەرەکەی شێوێنرا ئیدی بەدەستی خۆی بێت یان هێزە کۆلۆنیاڵەکان

ئەو نووسینانەی لە کوردستان نێت دا بڵاودەکرێنەوە، بیروبۆچوونی خاوەنەکانیانە، کوردستان نێت لێی بەرپرسیار نییە.

ئەوەی مۆدێرنە لەتەك خۆی هێنای جگە لە پۆزەتیڤیەتی لە پاڵ ئەوەشدا جەنجاڵی و ئالۆزییەکی زۆری پیشکەشی کۆمەڵگە کرد، بە پێشکەوتنی بوارەکانی تەکنۆلۆژی و فرەیی کەناڵەکانی (t.v) و رۆژنامەکان، تیرۆر خۆی ئاوێتەی هەموو بوارەکانی ئەدەب و هونەر کرد چ جای ئەوەی چەندین حیزب ئیشیان لە سەر ناشرینکردنی هونەر و ئەدەب دەکرد و هەماهەنگی چەمکی تیرۆر بوون لەودیوی تیرۆری جەستەییەوە تیرۆری رەنگ و دەنگ هەیە کە هێزە فەندەمێنتاڵەکان دەستپێشخەر بوون تێیدا.

لە کوردستانی باشووردا لەدەیەی نەوەدەکانی سەدەی رابردوودا هێزگەلێك لە هونەردۆست وئەدەب دۆست پەیدابوون لەژێر سایەی حیزبدا، کە تەنیا حیزب کردیانی بە هونەرمەند و نوسەر بەمەبەستی گەڕاندنەوەی شکۆ و گەورەیی بۆ ئایدیۆلۆژیای حیزب، ئیدی لەو کاتەوە هونەر و ئەدەب فۆرمێکی ناشرینی وەرگرت کە زۆرجار رەنگەکان لە شێوە کاریدا قەدەغە دەکرا لە هونەری گۆرانی وتندا دژیەکیەی تەواو دەبینرا هونەرمەندانی دوو شار یان نووسەرانی دوو شار جۆرێك لە دانپێدانان و گرنگیان بە کاری یەکتر نەئەدا، ئەوەمان نابێت یادچێت زۆرینەی ئەو کەسانەی کە خۆیان بە هونەرمەند و نووسەر دادەنا هاوسۆزییەکی حیزبییانەیان هەبوو، بۆ وێنە لە سلێمانی رۆژنامە هەبوو رێگای لە بڵاوکردنەوەی قەڵەمی زەرد دەگرت بەدەر لە بوارە سیاسیەکەی بە هونەر و ئەدەبەوە بەهەمان شێواز قەڵەمی سەوز جێگای نەدەبووەوە لە هەولێر.

ئەوەی کە هونەر و ئەدەب بە مرۆڤایەتیان بەخشیووە جودایە لەو شێوازە بەکارهێنانەی کە لە لایەن دەسەڵات گەلێکەوە بە کاردەهێنرێن بۆ ویست و ئارەزووی خۆیان، ئەوەی مرۆڤایەتی تووشی شۆك دەکات کەسێکی وەك (سەدام حسێن) ی گەورە دیکتاتۆرە کەخۆی بەنووسەر زانییوە و لەم ماوەیەدا چەند نهێنییەکی بەر لەسێدارەدانی بەماوەی هەفتەیەك لە ئینتەر نێَت بڵاوکرایەوە کە (جۆرج پیرۆ) ی لێکۆڵەری ئەمریکی بەرەگەز لوبنانی لە کتێبێکدا بڵاویکردەوە باس لەوەدە دەکات کە سەدام حسَین رۆژانە دوو پارچە شیعری دەنووسی و هەندێکیان دژی هاوکارەکانی (f.b.i) یە و ئەوی دیکەیان بۆ خۆشەویستی.

هەرچەندە دیکتاتۆرەکان یەکێك لەو هۆکارانەی کە بۆ پاراستنی دەسەڵات و دیوی دەرەوەی خۆیان بەکاریانهێناوە پەنا بردنە بەر نووسین و گرنگی بەهونەری پەیکەرتاشی کە بۆ درووست کردنی پەیکەرەکانی خودی دیکتاتۆر و سیخناخ کردنی شەقامەکان بە وێنە و هێڵ کە هێمابێت بۆ شکۆی سەرکردە، بێگومان درووستکردنی پەیکەری سەرکردە و بڵاوکردنەوەی وێنەکانیان یەکێکە لەو هۆکارەی کە هێمایەکە بۆ شکست و رووخانی ئەو دەسەڵات و دیکتاتۆرە کە مێژوو تەژیە لەو نموونە زیندووانە.

ئەوەی کە گرنگە ئەمڕۆ ئەدەب و هونەری کوردی خۆی لێ بەدوور بگرێت ئاوێتەنەکردنی تیرۆر و توندوتیژیە بەئەدەب و هونەرەکەی. ئیشی ئەدەب و هونەر بۆ ئاشتکردنەوە و لێبووردەی و مرۆڤەکانە نەوەك بۆ درێژکردنەوە و چاندنی ئیرەی و یەکدی پەسەند نەکردن.

Omerjelal@yahoo.com

لەهەفتەنامەی (هاوڵاتی) ژمارە (379) بڵاوبووەتەوە

ئەو نووسینانەی لە کوردستان نێت دا بڵاودەکرێنەوە، بیروبۆچوونی خاوەنەکانیانە، کوردستان نێت لێی بەرپرسیار نییە.